

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 24. Den 14 Juni 1800.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redaktører, Forlaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.

Cancellieskriver og Assessorer i det danske Cancellie.

Justitsfog.

Ved Høiesterets Dom, af 1 Febr. d. A., er Delinquen-
ten Niels Jørgensen, Huusmand i Vjerre, Veile Amt,
for Mordbrand og Tyveri ved Indbrud, tilfunden at
have sin Hals forgjort og brændes, samt gjælde Skad-
en af sit Gods og bøde 40 Lod Sølv til hver af dem,
som Skaden fik, og til Kongen ligesaa, samt at have
sin Boeslod forbrudt. At Høiesterets Indberetning om
Sagen erfares Omstændighederne ved samme at have
været følgende: Under det, i Andledning af et, hos
Gaardmand Jens Sørensen i Hosby, Natten mellem
14 og 15 April s. A., begaaet Tyveri ved Indbrud,
optagne Forher har Delinquenten, Niels Jørgensen,
gjort den Bekjendelse: at han d. 28 Jan. s. A., efter

sin Svoger S. Grams Tilskyndelse, selv har afbrændt det Fæstehuus, han beboede paa Valles-Gods, ved at sætte 2 antændte Svovlstikker i Taget; og at han ligesledes Vinteren tilforn, efter bemældte sin Svogers Tilskyndelse, havde sat Ild paa dennes iboede Fæstehuus, hvorved dette og Naboens, Selveier Hans Smeds, 4 Sag Huus bleve ødelagte. Han har forklaret, at Søren Gram havde bestemt ham til denne Misgjerning ved at forestille ham, at de begge kunde blive hjulpne og velholdne, naar de, efter Ildbranden, søgte om Hjælp. Denne Forklaring har Søren Gram aldeles benægtet og derimod foregivet, at han ei vidste, at Ilden var paa-sat, førend Delinqventen under Forhøret bekjendte saadant. I Henseende til Tiden ere de afhørte Vidner, Delinqventens Naboer, aldeles overrensstemmende, men de have derhos forklaret, at de hverken vidste eller kunde indsee, hvoraf Ilden var opkommen, da baade Skorsteen og Dyn, som vare stærke og ubeskadigede, befandtes langt fra det Sted, hvor Ilden udbrod. Delinqventen er altsaa, ved egen Bekjendelse, Korpus Delikti og Sagens øvrige Omstændigheder bleven overbevist om, at have med Overlæg sat Ild i saavel sit eget som sin Svogers i Fæste hafte Huus.

Efterat denne Sag, med alle dens Omstændigheder samt Høiesterets derom gjorte Indstilling, har været Hs. Majestæt foredragen, har det behaget Allerhøiøstamme, paa Grund af, 1) at den begaaede Forbrydelse, efter

efter Omstændighederne, ikke gjør ham saa farlig, at Dødsstraf, i dette Tilfælde, skulde være fornøden for den offentlige Sikkerhed, og 2) at han sældes alene ved egen Betjendelse, at benaade Delinquenten paa Livet, imod at stryges til Ragen og at hensættes til Arbeid i Kjøbenhavns Fængsel sin Livstid; hvilken Straf ved Forordningen af 1789 er bestemt for dem, som begaae Tyveri ved Indbrud, i hvilken Forbrydelse Delinquenten ogsaa har gjort sig skyldig, hvorfor han tillige under denne Sag har været tiltalt.

Fogtninger.

Ved Reskript til Stiftamtmanden over Aggershuus Stift, dat. 30 Mai d. A., er det tilladt: 1) at de, ved kongelig Resolution af 30 August 1797, Aggers og Follongs Fogderi bevilgede Terminer til Afbetaling af de til Syge- Udgifternes Bestridelse af den kongelige Kasse forskudte Bekostninger, endnu maae udvides paa 6 Aar; 2) At fra indeværende Aars Begyndelse, og for Fremtiden, Tigningen for Aggers og Follong Fogderies Syge- Udgifter saaledes maa fastsættes, at samme ikke bliver høiere end 1 Rdlr. pr. Skpd. Tunge, der udredes af for- bemældte Fogderies Skyld, hvorimod, hvad der maatte overgaae denne Summa, bør fordeles paa Amtets øvrige Fogderier Øvre og Nedre-Kommerige; 3) at det i Opslou for veneriske Syge indrettede Sygehuus maa autoriseres til Sygehuus for hele Aggershuus Amt, og

at altsaa ingen flere der i Amtet, indtil videre, bør indrettes. 4) At Øvre-Nommerige fremdeles maa beholde og lønne sin egen Læge, hvorimod Nedre-Nommerige samt Agger og Folloug bør tage forholdsmæssig Deel i Lønningen af den i Christiania boende Amts-Physikus.

Under 31 Mai d. A. er, fra det tyffe Cancellie, udsærdiget et Patent, hvorved bekjendtgjøres Hs. Majestæts Befaling: at der, ved det adelige Kloster i Ijsehoe, skal indrettes og føres en ny Gjelds- og Pante-Protokol, i Overeensstemmelse med de Forskrifter, som indeholdes i den, under 24 Marts 1797, udgangne Forordning, angaaende saadanne Protokollers Indførelse paa de Adelige og Cancellie-Godserne i Hertugdømmet Holsteen.

Da Kjøbenhavns Magistrat har andraget, at den ved Forordningen af 20 Juni 1683 fastsatte Oppebørsfelsesmaade: at Bægterpengene, eller den Afgift, som til Bægternes Lon og Mundering, med videre, af Gaarde og Huse i Kjøbenhavn, erlægges og ugentligen af Bægterne selv indkræves, ei alene har den væsentlige Mangel, at de Skatteyndende ikke erholde nogen Qvittering for hvad de erlægge, og altsaa ei kunne godtgjøre at have betalt samme, isald det af Bægterne nægtes, men tillige er forbunden med et vidtløstigt Arbeid for Bægter-Inspektøren,

tøren, m. v.; og Magistraten derhos har formeent, at denne Uleilighed bedst vilde kunne afhjælpes derved, at det blev fastsat, at Vægterpengene, ligesom andre Byens Skatter, indkrævedes kvartaliter af Rodemesterne, samt foreslaaet, at bemældte Afgift herefter maatte indkræves i Begyndelsen af hvert Kvartal, da Vægter-Kassen ikke har nogen Fond, hvoraf Forskud til Vægternes Lønninger kunde udredes: saa er det, efter dette Forslag og i Betragtning af de oplyste Omstændigheder, ved Reskript, af 6 d. M., til bemældte Magistrat anordnet og fastsat: at Vægterpengene skal herefter, ligesom Byens andre Skatter, ved Rodemesterne kvartaliter indkræves efter det Mandtal, som dem af Vægter-Inspektoren bliver tilstillet, og at denne Forandring med næstkommende Aar skal tage sin Begyndelse, saaledes at Indkrævningen for det første Kvartal strax foretages, og derefter paa lige Maade for de følgende, men at det i øvrigt skal have sit Forblivende ved de i Plakaten af 31 Octbr. 1796, i Henseende til Vægterpengene, fastsatte Bestemmelser.

Da den for Universitetet og de lærde Skoler anordnede Kommission har andraget, at til samme er indløben Klage over den bestandige Aftagelse af de Frue Skole ved Reskript, af 8 Febr. 1701, tillagte Indkomster, og derhos yttret det Ønske, at samme paa ny maatte bringes i Erindring, samt erholde nogen Forandring efter

ter Omstændighederne; saa har det behaget Hs. Maje-
 stæt ved Reskript til Kjøbenhavns Magistrat, af 30 f.
 M., at anordne og fastsætte: at Klokkerne til alle Kir-
 ker i Staden Kjøbenhavn og paa Christianshavn, Bre-
 merholms og Frederiks, saavelsom Frelseres Kirke und-
 tage, dog denne sidste kun saalange, som den nu væ-
 rende Kantor er i Embedet, ei nogen i Kirkebøgerne
 maae indskrive, førend Attest fra Rektor ved Frue Skole
 fremvises, at Skolen har bekommet sin Rettighed, ei
 heller lade aabne nogen Grav, enten inden eller uden
 for Kirken, med mindre fremvises Qvittering fra Fa-
 mulus Quæsturæ Brücke, til hvem Skolens Rettig-
 heder erla- ges, ligesom Anmeldelsen af Liig og Bestil-
 linger af Sang til Bryllupper, Varnedaab og Liigsærd,
 skee til ham; og bør vedkommende Sang-Forstandere ved
 Kirkerne paategne Tilsigelses-Sedlerne, paa det at de,
 som lade bestille noget, kunne vide, hvor de have at hen-
 vende sig med deres Klage.

Ved Reskript, af Gaars Dato, til Stiftsbefalings-
 manden over Aggershuus Stift, er det fastsat, at den
 hidindtil værende Forbindelse imellem Christianias og Dra-
 gernæs Magistratur herefter skal være ophævet, og at
 Magistraten i Christiania for Fremtiden skal bestaae af
 een Præsident, een Borgemeister og tvende Raadmænd,
 samt at Magistraturens Forretninger paa Dragernæs
 her:

herefter skal være henlagte til Bysfoged-Embedet sammesteds.

Blandede Efterretninger.

Fra Direktøren for Kjøbenhavns og Møens Tugt- og Forbedringshuse er til det danske Cancelli indsendt en General-Extrakt af Regnskaberne for 1799 over disse Stiftelser, hvoraf deres daværende økonomiske Tilstand erfares at have været følgende:

A. Kjøbenhavns Tugt-, Rask- og Forbedringshuse.

Indtægt.	Obligations-		Kasse-Konto.	
	Rdlr.	Sf.	Rdlr.	Sf.
Beholdning, efter f. A.				
Regnskab til ult. Decbr.				
1798, i Obligationer	25,973	72		
og i Kasse . . .	—		56	42 $\frac{1}{2}$
I Aaret 1791 er ind-				
met:				
For Lemmernes Arbeid	—		3,315	80
Renter . . .	—		1,003	.
Grundtaxes-Provenu,				
Lotteri dito, Assistancehu-				
ssets Afgift og Godtgjørelse				
istedet for fri Konsum-				
tion*)	—		4,370	.

Kon-

*) See Collegial-Libenden for 1798. Side 537.

	Obligations- Konto.	Kasse-Konto.
	Rdlr. Sfl.	Rdlr. Sfl.
Konfiskations-Penge .	—	505 18
Tavle-Penge . . .	—	30 38½
Betalte 5 Proc. af civile		
Betjenters 1ste Mars Gage	—	1,011 73
Erstatning for Inqvisti-		
ters og andre Lemmers		
Kuur o. s. v. . . .	—	258 66
Bøder fra Politikamme-		
ret	—	56 .
Extraposter . . .	—	2 88
Fra Kassehuset er over-		
draget	—	4,782 93½
Summa	25,973 72	15,393 19½
Udgift.		
For Lemmernes Forslegn.	—	4,751 53
Brød til dito in Natura	—	3,888 38
Klæder til dito . .	—	496 63
Medikamenter . .	—	766 18
Begravelses-Omkostning.	—	14 80
Brænde, Steenk. og Tran	—	1,105 10
Lemmernes Bæst . .	—	61 36
Renovation . . .	—	153 50
Onera publika . .	—	974 45
Haandværker- og Mate-		
rial-Regninger . .	—	538 21

Be.

	Obligations- Konto. Rdlr. Sfl.	Kasse-Konto. Rdlr. Sfl.
Betjenternes Lønninger	—	1,968 31
Extraposter " " "	—	432 48½
Summa Udgift	—	15,151 13½
Pro Saldo i Behold til ult. Dec. 1799, som i næste Aars Regnskab bli- ver til Indtægt at be- regne:		
i Obligationer " "	25,973 72	
i Kasse " " "	—	242 6
Summa	25,973 72	15,393 19½

B. Møens Tugt- og Forbedringshuus.

Indtægt.		
Beholdning, efter f. A. Regnskab, til ult. Dec. 1798 " " " "	54,880 "	384 70½
I Aaret 1799 er ind- kommet:		
For udsatte Kapitaler "	1,000 "	
Kollekt penge " " "	—	386 6
Betalte 5 Proc. af civile Betjentenes 1 Aars Gage	—	103 91
Forpagtnings-Afgift "	—	5 "

Godts

	Obligations- Konto. Rdlr. Sk.	Kasse-Konto. Rdlr. Sk.
Godegjørelse for Fiskeri		
o. s. v.	—	174
Renter	—	2,153 51
For indsatte Lemmer .	—	191 24
Refognitioner for Testa- menter	—	75
Lemmernes fortjente Ar- bejdsløn	—	354 33
Indkomne Kapitaler .	—	930
Indkomne Restancer .	—	403 72
Restancer for adskillige ei- ndkomne Indtægter		
306 Rdlr.		
Summa	55.880	5,161 59 $\frac{1}{2}$
Udgift.		
Brandkontingent og Bæ- terløn	—	87 83
Brændeveed	—	154 66
Tran- og Eys-Penge .	—	31
Klæder til Lemmerne .	—	95 80
Medikamenter til dito	—	109 26
Forslegning for dito .	—	971 77
Haandværker og Mate- rial-Regninger . . .	—	356 87

	Obligations- Konto. Rdlr. Sk.	Kasse-Konto. Rdlr. Sk.
Betjenternes Penninger	—	680
Udførlige Udgifter	—	169 40
Udsatte Kapitaler	—	1,000
End videre, som Kjøben- havns Tugt- og Forbe- dringshuus har bekom- met	—	1,000
Obligations-Konto	1 030	—
Summa Udgift	1 030	4 656 75
Pro Saldo i Behold til ult. Dec. 1799 . . .	54 850	504 80 $\frac{3}{4}$
Summa	55 880	5 161 59 $\frac{3}{4}$

Efter forestaaende Extrakter har der maaeste Tugt-
huses Overskud for afvigte Aar været 1,031 Rdlr. 82 Sk.,
hvoraf, ifølge kongelig Resolution af 26 Febr. 1783,
er overladt til Børnehuset 1,000 Rdlr., for at holde
samme skadesløs for det Tab, denne Stiftelse, afvigte
Aar, har haft paa Brødet, som udleveres Fangerne for
1 Sk. dagligen, skøndt hver Brødportion har, efter Di-
rektørens med Ekstrakterne fulgte Beretning, kostet Stif-
telsen over 3 Sk. dagligen, uagtet med Bageren haves
den Afkord, at han skal levere Brødet 1 Sk. lettere, end
Fribagernes Brødtart tilholder. Af samme Beretning
sees

sees ogsaa, at de usædvanligt høje Priser paa Ildbrand og Lysning til Fangerne, samt de siden Ildbranden forøgede publike Ønera for Stiftelsen, og det, mod forrige Tider, usædvanligen større Antal af Vætlere, som fra Fattigvæsenet ere inddømte, og som, da neppe den tiende Deel er arbeidsfør, have ligget Stiftelsen til Byrde, have bidraget til, at der ikke, endog med største Sparksomhed, har kunnet kommes ud, uden ovennævnte Hjælp af det mænske Tugthuses Overskud.

Den 16 Mai d. A. er Kommandør-Kapitain Schulz beordret til Bærbings-Chef i Kommandør-Kapitain Gribs Sted.

Den 9 Juni er Premier-Lieutenant Middelboe ansat til Enrollerings-Posten i Randers, istedet for Lieutenant Villienstjold, som dersfra er entlediget.

Under 12 d. M., have Følgende erholdt Tilladelse til i den forestaaende Kildetid d. A. at forevise adskillige Kunster og Dyr i Jægersborg Dyrehauge, imod derfor at erlægge noget til Gjentofte-Hospital, efter Overeenskommende med Hospitalets Foresatte, nemlig: Nathan Joseph Gosler at forevise sit Marionet-Spil. Antonio Cetti sine Kunster med Glas og Naturalier. Jørgen Qvist sine mekaniske Kunster. Luigi Rivalda at fremvise

vise en Kameel, en tam Bjørn og to Abekatte. Theodor Kæstner tvende Hjorte og tvende Heste, som gjøre Konster. Moses Levi og Hert Levi at opføre Musik.

Efter at have, i Anledning af det fra Malaga udspreedte Rygte om Pestens Udbredelse i Tanger og Gibraltar^{*)}, tilskrevet saavel G. L. Oekonomi- og Kommerce-Kollegiet, som det udenlandske Departement desangaaende, har Cancelliet detsfra erholdet følgende Efterretninger. Under 24 Mai d. A. mældte Oekonomi- og Kommerce-Kollegiet, at det fra Konsulen i Malaga ingen Efterretning derom havde, og fra Tanger og Gibraltar havde Kollegiet, formedelsk sidstnævnte Havns blokkerede Tilstand, ingen direkte Efterretninger haft. Det udenlandske Departement mældte, under 26 s. M., at, efter de seneste Efterretninger fra Tanger, var Pesten der mærkeligen aftaget; at den skulde have vlist sig i Gibraltar, var Departementet ubetjendt. I en Indberetning til Kommerce-Kollegiet, dat. d. 9 Mai, havde Konsulen i Alifante mældt, at Quarantænen for de der ankommande Skibe, paa Grund af Efterretningen om smitsom Syges Udbredelse i Gibraltar, var forlangt fra 14 til 40 Dage. Under 9 Juni indløb til Kommerce-Kollegiet Rapport fra Konsulen i Cadix, hvori mældes, at Pesten havde angrebet Tanger saaledes, at der hver Dag døde

*) See Collegial-Tidenden for 1800. Side 326.

døde henimod 7 Mennesker, og at den spanske Regjering havde søiet Anstalt til at affjære al Kommunikation med Barbariet. Under 10 Juni sidstleden har det udenlandske Departement tilmældet Cancelliet, at Pesten i Tanger, efter de seneste indløbne Beretninger dersfra, endnu var i Tiltagende, og at Antallet paa de af denne Sygdom henrevne Personer var steget til 150 i April Maaned. Hvilke Efterretninger fra det danske Cancelli ere blevne den kongelige Quarantæne-Kommission meddeelte.

Det kongelige Gesantskab i Haag har til Departementet for de udenlandske Sager indberettet, at intet Spor af Qvægshygen meer findes i den bataviske Republiks Lande.

Under 6 Juni d. A. er det ved Reskript til Amtmanden over Sorø Amt, bevilget, at Borreby Virkmaa ophæves og Borreby Gaard og Gods henlægges under Flakkebjergs Herreds Jurisdiktion, imod at Godsets Bønder erlægge til Rættens-Betjenter de sædvanlige Herredsfogeds og Skrivers Indkomster.

Pedigt Embede.

Under det danske Cancellis: Thorum Sognefald i Sjælland, 280 Rdlr., hvoraf svares 200 Rdlr. Pension til den entledigede Sognepræst.

Befor-

Befordringer og Udgang.

Under det danske Cancellie: Den 13 Juni er Vice-Borgemeister i Christiania, M. D. Osterhaus, befikket til til virkelig Borgemeister sammesteds; Exam. Jur. A. Rambeck til Sorensskriver i Ørkedals Fogderi under Trondhjems Amt; Sognepræsten for Handslund Menighed i Aarhus Stift, M. Bogelius, efter Ansøgning, i Raade entlediget med Pension; den residerende Kapellan i Svendborg, J. Jørgensen, konfirmeret til Sognepræst for Bostrup Menighed paa Langeland; Personal-Kapellan M. L. Holm ligeledes til Kapellan pro Persona for Næstved og Esbjerg Menigheder i Aalborg Stift.

Under Generalitetet: Den 30 Mai er ved det nordensjældske Infanteri-Regiment Prem. Lieutenant v. Reichmann beklit til virkelig Kaptein og Chef for et vakant National-Kompagni; Sec. Lieutenant v. Røberg udnævnt til Prem. Lieutenant ved de Nationale; Fændrik v. Petersen til Sec. Lieutenant ved de Gevorbne, og Fændrik à la suite v. Selmer til virkelig Fændrik. Ved det oldenborgske Infanteri-Regiment er Prem. Lieutenant v. Møller, efter Ansøgning, afskediget med Pension; Sec. Lieutenant v. Böhmer udnævnt til Prem. Lieutenant, og Fændrik v. Qualen til Sec. Lieutenant. Ved det 1ste trondhjemske Infanteri-Regiment er Oberst-Lieutenant v. Hornemann befikket til Kommandør for

Re-

Regimentet, fra hvis Kommando Chefen, General v. Krogh, efter Vgjøring er bleven dispenseret; demitteret Lieutenant D. M. v. Nanum ansat som Sec. Lieutenant à la suite, og Korporal H. v. Brodkorb udnævnt til Fændrik à la suite uden Anciennitet. Samme Dag ere følgende, efter fuldendt Kursus, fra det norske militære Institut, ved indeværende Mai Maanedes Udgang, afgaaende Elever udnævnte til Officerer og ansatte ved følgende Regimenter, nemlig: Korporalerne J. C. Harboe som Fændrik à la suite ved det nordensjeldske, T. E. de Seue som Fændrik ved det søndensjeldske Infanteri-Regiment, J. J. Kamm som Kornet à la suite ved det oplandske Dragon-Regiment, alle med Anciennitet fra 20 Juli 1798; Korporalerne J. J. Mars som Fændrik à la suite ved det nordensjeldske Infanteri-Regiment, C. J. Kaltenborn som Fændrik à la suite ved det norske Jægerkorps, og F. G. Reichmann som Kornet à la suite ved oplandske Dragon-Regiment, alle med Anciennitet fra 1 Juni 1799; samt Korporalerne G. J. Feldmann som Fændrik à la suite ved det oplandske Infanteri-Regiment, og G. Smith som Kornet à la suite ved det aggershusiske Dragon-Regiment.

Under Admirallitetet: Den 30 Mai ere Qvarteermændene E. Andersen og J. M. Kildentofte beskikkede til Mestersvende=Stibbyggere.